

DEBRECZENI
PROTESTÁNS LAP

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

1894.

TIZENNEGYEDIK ÉVFOLYAM.

LAPTULAJDONOSOK ÉS FELELŐS SZERKESZTŐK:

Dr. ERDŐS JÓZSEF és Dr. BACZONI LAJOS.

DEBRECZEN,

„CSOKONAI” NYOMDA ÉS KIADÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG NYOMÁSA.

1894. — 4140.

ced

TARTALOM:

I. Vezércikkek.

- Isten nevében. Erdős József. 1.
Hajdan és most. Theologus. 29.
A fekete lobogó ki van bontva. Baczoni L. 30.
Legújabb egyházi törvényeink. Tóth Sámuel. 42.
Forduló ponton. Ferenczy Gyula. 43.
A mi vitézkedésünk fegyverei. Gergely Károly. 53.
Az ujabkori reform. törekvések s az ev. ref. lelkészek anyagi helyzete. Király A. 55. 71.
Gondolkozzunk s cselekedjünk. Dombi Lajos. 69.
A nagy reform-javaslatok alapelvei. Ferenczy Gyula. 82, 93.
Egy szó a maga idejében a debreczeni főiskoláról. Biki Károly. 89.
Békesség saruja, hit paizsa, idvesség sisakja. Gergely Károly. 105.
Az egyetemes lelkészi gyámintézetre vonatkozó statisztikai adatok. Zsigmond Sándor. 117, 130, 144.
A prot. egyház az új viszonyok közt. Biki Károly. 129.
Kossuth Lajos. B. L. 141.
Békesség nekünk. Dicsőfi József. 142.
Magyar Kálvin-Társaság. —y. 157.
Nemzeti gyász és nemzeti Egyház. Ferenczy Gy. 169.
Babérkoszorúk. S. Szabó József. 185.
Az egyetemes gyámintézet alapszabálytervezete. Zsigmond Sándor. 197, 210.
Módosítsassék-e az 1868. 53. t.-cz. Dr. Baczoni Lajos. 221.
Pünköszt ünnepén. F. Varga Lajos. 233.
Az országos ev. ref. lelkészi gyámintézet alapszabálytervezetéhez. K. Kiss Kálmán. 235.
Br. Vay Miklós. Baczoni Lajos. 249.
Az egyetemes lelkészi gyámintézet. N. F. 254.
— A reformátusok pusztulása. Baczoni Lajos. 261.
Vis et nequitia quid-quid oppugnant, ruit. Nagy Sándor. 264.
Hallgassuk agyon. F. Varga Lajos. 273.
Új idők, új követelmények. Baczoni Lajos. 285.
Az országos ev. ref. lelkészi gyámintézetről. Széll Kálmán. 297.
A 255. §. Papp Imre. 313, 325.
A vallástanítás kérdéséhez. Vidéki. 337, 349.
Fizetés-e a stóla? Nagy Sándor. 352, 392.
Tények és óhajtások. P. Gy. 361.
Pár szó a II. helvét-hitvallásról. V. J. 374.
A mi egyetemünk. Dicsőfi József. 385.
A ref. vallástanárok helyzete. Gergely Károly. 397.
Az egyházi tankerületi főigazgatóság. Dr. Öreg János. 409.
A debreczeni jogakadémia kiegészítése. B. L. 421.
Elnöki megnyitó a tiszántúli középiskolai tanáregyesület közgyűlésén. Géresi Kálmán. 433.
A miről mindnyájan megfeledeztünk. Dr. Kovács Sándor. 445.
Hitünk cselédei érdekében. Dicsőfi J. 446.
Még egy pár szó az orsz. ev. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézetről. Justus. 457, 469.
Vallástanárok értekezlete Tiszántúl. Görömbei. 485.
Banderiális rendszer. Gyulai Papp Ferencz. 497.
Felhívás a tiszántúli egyházkerület lelképásztoraikhoz s általuk az egyházak világi tagjaihoz. Lukács Ödön. 510.
Gyűlés után. Justus. 521.
A socialismusról. Harsányi S. 522.
Üdvözlő az egyházi értekezletnek. Baczoni L. 533.
A reformáció emléknapján. Sz. F. 535.
Az egyházi értekezleti gyűlést megnyitó elnöki beszéd. Lukács Ödön. 545.
A ref. egyház helyzete az új viszonyok között. Csiky Lajos. 548, 562.
Bevezető beszéd az alapszabály-javaslat beterjesztéséhez. Görömbei Péter. 550.
Az egyházi sajtó. Biki Károly. 551.
Jelentő ívek az egyházak anyagi helyzetéről. Justus. 574.
A polgári házasságról. Gulyás Lajos. 585.
Nem erővel, sem nem hatalommal, hanem az Ur lelke által. Theologus. 597.

Debreczen és a harmadik egyetem. Sz—f. 609.
Tiszántúli gymnasiumaink felügyeletének kérdéséhez.
Szeremlei Samu. 621.
Karácsony ünnepén. F. Varga Lajos. 633.
Belmissioi és lelkipásztori munka. Csiky Lajos. 635.
Protestáns egyetem. Kulcsár Endre. 649.

II. Tárcza.

A debreczeni hitvita 1568. 2.
A teljes írás. Venetianer Sándor. 2.
A gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat. Gergely
Károly. 4.
A magyar nemzet jogállása az egyházi külső kormányzat
terén. Dr. Kovács Sándor. 18, 30, 42, 54, 70.
A határkőnél. Nagy István. 25, 38, 50.
A vallás és a tudomány. Dicsőfi József. 33.
A vallások összehasonlítása korunkban. Balogh Ferencz.
82, 94.
Levél a szerkesztőséghez. Nagy Sándor. 89.
A görbediek háládatlansága. Ferenczy Gyula. 100.
Az öreg Káté. Venetianer Sándor. 108.
A párisi paedagogiumi muzeumról. Dr. Varga Bálint. 142.
Révész Kálmán. 100 éves küzdelem a kassai ref. egyház
megalakulásáért. 158. Balogh Ferencz.
Dicsőfi József. Halotti imádság. 170.
A londoni eklésiai gyűlésnek az 1817-ik esztendőbeli
100-ados ünnepi pontjai. Széll Farkas. 210.
Kossuth Lajos emlékezete. Dóczi Imre. 236.
Százados emléklevelek. Gergely Károly. 250.
Jób könyve. Sass Béla. 292, 274, 286, 298, 314, 326,
338, 350.
Törvényhozói bölcsesség. Illyés Endre. 291.
Régiségek. Révész Kálmán. 332, 353, 568.
Részletek a bukovinai protestántismus történetéből.
Kecskeméti m. Lajos. 355, 365, 380, 393, 405.
A zsidókhoz írt levél kritikai és bibliai theologiai szem-
pontból. Dr. Erdős József. 362, 376, 387, 399,
411, 422, 435, 447, 458, 473, 488, 498, 511, 524,
539, 577, 588, 598, 610, 624, 639.
A jelenlegi bukovinai prot. egyházak keletkezésének rö-
vid története. 440, 453, 466, 481.
Kovács Ferencz. 565.
A bukovinai prot. egyházak felügyelete és kormányszata.
Kecskeméthy Lajos. 614.
A szülők természetes joga a gyermekek neveltetésére
vonatkozólag és a róm. kath. egyház. Aurifaber. 637.

III. Tanügy.

Pár szó a népiskolai tanmódszer érdekében. Kismarjai
Tóth Lajos. 6.
A jogakadémiák s a tervezett államvizsgák sorsa. Bacsoni
Lajos. 7.
Debreczeni egyetem. 11.

A módszer kérdése. Eötvös K. Lajos. 22.
Ifjaink vallásos neveléséről. Presbiter. 22.
Közép és felsőbb iskoláink köréből. 35.
Több gond a vallástanítókra. Szalai. 35.
Törvényjavaslat a tanintézeti igazgatók, tanárok stb.
nyugdíjazásáról, gróf Csáky Albin. 45.
Indokolás a tanintézeti igazgatók, tanárok stb. nyug-
díjazásáról szóló törvényjavaslathoz. 57.
Felekezeti tanító-képezdekről. Kovács Lajos. 61.
A német egyetemek az 1893/4 téli felében. 73.
Népiskoláink. Sinka Lajos. 75.
A svájci egyetemek az 1893/4 téli felében. 86.
Tanárok versengése. Sabinus. 87.
A kézügyesítő oktatás. 98, 111.
Szemináriumok. 125, 136, 151, 158.
Egyházkerületi gymn. felügyelet. Szeremley Sámuel. 170.
Szabályrendelet a tiszántúli ref. gymnáziumok kerületi
felügyeletéről. 198.
A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület kérelme
a képviselőházhoz. 215.
Szomszéd egyetemek 215.
A filozófia tanításáról. Dr. Öreg János. 227, 240.
A görög nyelv és a recompensatio. S. Szabó József. 255.
Következtetések. Békéssy Gyula. 266.
A szatmári és szatmár-németi ev. ref. testvér egyház
felsőbb leányiskolájának szervezete Fülöpné Sar-
gavi Erzsébet. 268.
Egy kis középiskolai statisztika. 279.
A klasszikus képzés értékéről. Kulcsár Endre. 288.
A kisújszállási ref. főgymnasium vallástanári pályázata.
Gulyás Lajos. 302.
Az országos tanítói árvaház. 303.
Vallástanítás az ev. ref. gymnasiumokban. Kovács Fe-
rencz. 315, 327.
Iskolai értesítők. 321, 357, 368, 381, 428, 441.
Tüdös János főgymn. igazgató búcsúzás. Dóczi Imre.
339.
Géresi Kálmán beszéde, melylyel a távozó Tüdös János
főgymn. igazgatót üdvözölte. 341.
Tüdös János igazgató válasza. 344.
Óda Tüdös János nyugalomba lépésekor. Dr. Varga
Bálint. 345.
Tiszántúli ev. ref. egyházkerületünk gymnasiumainak
felügyelete. Futó M. 402, 415, 425.
Elnöki megnyitó beszéd a Gönczy-egyesületben. Kovács
Lajos. 427.
Utasítás az egyh. kerületi gymnasium felügyelő számára.
452. 471. 487.
Három székfoglaló a debreczeni collegiumban. 498.
A 3 nagy-kunsági ref. gymn. kiegészülése. 513.
A tanítóképzésről. Nádudvari L. 514-
Tanító és szabadelvűség. Farkas Imre. 536.
Viribus unitis. Czinke István. 576.
Látogatás a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskolában.
379.

Viribus unitis. Bacsoni Lajos. 586.
A néptanítók helyzetéről. Nádudvari L. 591.
Egyház és iskola. M. L. 601.
Az országos közoktatási tanács. Dóczy Imre. 641.
Országos tanári nyugdíjintézet. 642.
Az érdem szerint való ültetés. Nemesdédi. 650.

IV. Közéletünk.

A kis eklézsiák sorsa. Ferenczy Gyula. 8, 18.
Falusi levelek S—s. 47, 62, 112, 200, 390, 491, 502.
A házasságjogi törvényjavaslat sorsa a képviselőházban.
Aurifaber 109, 119, 133, 146, 161, 199.
A gyermekek vallása. 122, 155.
Alkalmi beszéd. Sinka S. 131, 148.
Tudósítás a tiszántuli ev. ref. egyházkerület bizottsági
gyűléséről. 152, 163.
A heves-nagykunsági egyházmegye közgyűlése. Győry
Lajos. 173.
A debreczeni egyházmegye közgyűlése. Szele György. 174.
A nagykárolyi egyházmegye közgyűlése. Havas Gyula.
176.
A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése. Kutasmenti.
177.
A bihari egyházmegye közgyűlése. Körösvölgyi. 178.
A szatmári egyházmegye közgyűlése. F. Varga Lajos.
186.
A felső-szabolcsi egyházmegye közgyűlése. 188.
A máramaros-ugocsei egyházmegye közgyűlése. 188.
A tiszántuli egyházkerület közgyűlése. 189.
Az országos ev. ref. lelkészi gyámintézet alapszabály
tervezete. 210.
Sütő Kálmán beregi esperes székfoglaló beszéde. 224.
A beregi egyházmegye közgyűlése. 229.
A révi-missió kérő-szózata. Karácsony Imre. 242.
A lelkészi egyetemes gyámintézet. 277.
A debreczeni egyházmegyei lelkészkar közértekezlete.
Szücs László. 287.
A beregi egyházmegyéből. 291.
A békés-bánati egyházmegyéből. 292.
Quos ego. S. Szabó József. 303.
A szathmári egyházmegyéből. 318.
Az országos gyámintézet tervezete. Bary Sándor. 329.
De hogy quos ego. F. Varga Lajos. 3°.
A nagybányai egyházmegye közgyűlése. Hajdu Zsig-
mond. 357.
Ev. ref. vallásánárok értekezlete. 391, 403.
A tiszántuli ref. tanáregyesület közgyűlése. 438, 451.
A nagy-károlyi egyházmegye közgyűlése. ifj. Balogh
Ferencz. 452.
A bihari egyházmegye közgyűlése. Körösvölgyi. 463.
A szathmári egyházmegye közgyűlése. F. Varga Lajos.
475.
A debreczeni egyházmegye közgyűlése. 477.

A máramaros-ugocsei egyházmegye közgyűlése. Szik-
szay Zoltán. 478.
Az alsó-szabolcs-hajdu-vidéki egyházmegye közgyűlése.
Debreczeni E. 478.
A beregi egyházmegye véleménye a nyug- és gyám-
intézetre vonatkozólag. 489.
A békés-bánati egyházmegye közgyűlése. Vöröss Zsig-
mond. 504.
A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlése. 506, 516.
Kérelem hit és vérrokonainkhoz. Csernák István. 515.
A tiszántuli ref. egyházkerület egyházi értekezletének
alapszabály tervezete. 226.
Tudósítás az okt. 31. tartott egyházkerületi egyházi ér-
tekezlet lefolyásáról. 553.
A tiszántuli ref. értekezlet alapszabályai. Pokoly József.
577.
Tervezet a szegények és árvák segélyezésének és gon-
dozásának módjáról. Révész Mihály. 580.
Az erdélyiek az országos lelkészi özvegy-árva-gyám-
intézetéről. 581.
Megnyitó beszéd a Vajdai Nagy Lajos és Dobozi Er-
zsébet énekkari emlékűnnepélyén. Balogh Ferencz.
590.
Új gondolat a gyámintézetre vonatkozólag. Veres Imre.
591.
Justus urnak nincs mindenben igaza. F. Varga Lajos.
602.
Kommentár az „új gondolathoz“. Veress Imre. 613.
Szíves felvilágosítás, F. Varga Lajos ur kételyeire. Justus.
629.
A debreczeni prot. árvatartó alap története. 626, 651.
Örömnép Ibrányban. II. 643.

V. Külföld.

Külföldi hírek. ☉ 77, 99, 137, 205.
A németországi ref. egyház erősödése ☉ 307.
Külföldi apróságok. V. 333. 505. 529.
A bábeli Theologiai Alumneum 50 éves jubileuma. 560.
Levél Amerikából. Harsányi Sándor. 603.
Magyar ref. templom-avatás Clevelandban. Harsányi
Sándor. 629.
Persa reform. lelkész a Clevelandi magyar reform temp-
lomban. Harsányi Sándor. 653.

VI. Irodalom.

Hetessy Viktor. Vigasz a siralom völgyében. 9.
Müller Károly. Reformirte Kirchenzeitung.
Révész Bálint. Üanepi, Évszaki és Alkalmi egyházi
Beszédék. Dávidházy János 23. 36.
Dicsőfi József. Evangéliumi Elmélkedések. 48.
B. Barkóczy Dömök Antonia. Az én imáim. S. Szabó
József. 76.

Tóth Sámuel. Felhívás és kérelem. 76.
A Pallas Nagy Lexikona. 88.
Szabolcska Mihály. Hangulatok. 89.
Könyvismertetés Holmi. Bessenyei György. A bihari re-
mete, vagy a világ így megyen. Géresi K. 113. 126.
Révész Bálint. Halotti Egyházi Beszédek és Alkalmazá-
sok. Dávidházy J. 153.
Joó István. A Neveléstan Kézikönyve. Kovács Lajos.
165. 180. 193.
Kalászkok az Élet Kenyeréhez. K. Tóth Kálmán és Papp
Károly. 182.
Beöthy Zsolt. A magyar Irodalom Története. 194.
Benke István. Isten Országá. 195.
Gyöngyösi Sámuel. Köznapi Imák. S. Szabó József. 202.
Assisi Szent Ferencz élete. 216. 557. 566.
Balogh Ferencz. Dogma történelmi mozzanatok. 217. 492.
Bodnár Lajos a h. nánási ev. reform. népisko'a története.
Kállay István. 280. 293.
Dóczi Imre Görögnyelvtan 294.
Könyvismertetés Illyés Endre. Ünnepi, Alkalmi és Kö-
zönséges Egyházi Beszédek. Szikszay Zoltán. 304.
Könyvismertetés. Dr. Bacsoni L. Alkotmánytan. Somogyi
Pál. 319.
Mitrovits Gyula. Egyházi Szónoklattan. 382.*
Dr. Bodnár Lajos. Egészségtan mesékkel és elbeszélé-
sekkel. 417.
Csiky Lajos. Az Urnak Napjai. 466.
Sass Béla. A Jób könyve. Dr. Venetianer. 464, 479.
S. Szabó József. Egyházi dolgozatok. Csiky Lajos. 501.

Kármán Pál. Anyag és Szellem. K. Tóth Kálmán. 527,
541.
Gulyás Lajos. Temetés. 543.
Kenessey Béla. A biblia női alakjai. Könyves Tóth Kál-
mán. 612.
Lukács Ödön. Köznapi imádságok. 616, 654.
A Szellemi Vallás Katekizmusáról. Sólyom Lajos. 645.
Ezekon kívül minden számban a megjelent és beküldött
irodalmi termékek jelzése.

VII. Halálesetek. Nekrologok.

Dr. Török József. — Joó István. 138.
Szócs Imre. — Nagy Sándor 201.
Báró Vay Miklós. 251.
Felméri Lajos. 269.
Korbai Károly. 306.
Ladányi Pál. 501.
Szakács Mózes. 530.
Berde Sándor. 530.

VIII. Különfélék.

Minden számban.

IX. Szerkesztői izenetek.

X. Pályázati hirdetések.

